

INDSIGT

DELEØKONOMI BLANDT VIRKSOMHEDER KAN ØGE VELSTANDEN MED 1,7 MIA. KR.

Deleøkonomi er ikke kun for forbrugere, men også for virksomheder. Potentialet er stort, men der er behov for bedre overblik over ledige maskiner og bygninger.

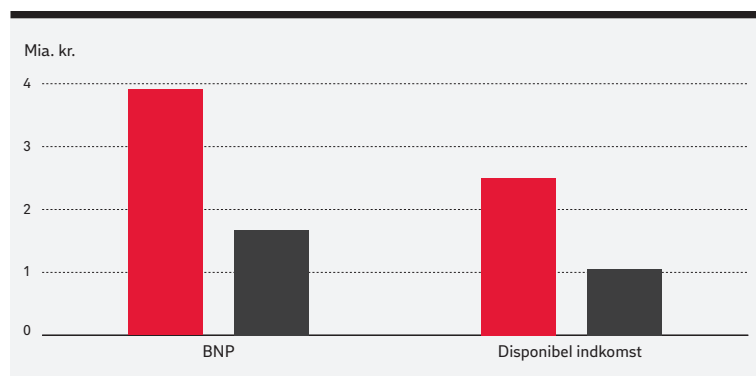
AF CHEFANALYTIKER KLAUS RASMUSSEN, KR@DI.DK,
CHEFKONSULENT RASMUS ANDERSKOUV RAA@DI.DK
OG ØKONOM STINE LUND WESSELHOFF

En rundspørge blandt DI's medlemmer viser, at der er et stort potentiale for deleøkonomi imellem virksomhederne. Hvis virksomhederne deler al deres overskudskapacitet, vil det kunne løfte BNP med 3,9 mia. kr. Tages der højde for, at al overskydende kapacitet ikke nødvendigvis kan deles, anslås løftet i BNP at være 1,7 mia. kr.

Velstanden løftes med mere deleøkonomi

Effekterne af øget deleøkonomi imellem virksomhederne

Løbende priser

Fulde potentiale af deleøkonomi
Nuværende potentiale af deleøkonomi

Kilde:
DI på baggrund af DREAM – REFORM modellen

I slutningen af 2015 var der mere end 100 deleøkonomiske platforme i Danmark¹. Platformene har dog i første omgang primært været henvendt mod forbrugerne, men der kommer langsomt også flere platforme, der retter sig mod deleøkonomi fra virksomhed til virksomhed.

Mere end 100 deleøkonomiske platforme ...

De nye teknologiske platforme skaber overblik over udbud og efterspørgsel af uudnyttede ressourcer, og de muliggør derved en mere effektiv udnyttelse af virksomhedernes overskudskapacitet af både maskiner og bygninger. Det kan i de kommende år blive fundament for mere deleøkonomi imellem virksomhederne.

... kan hjælpe til bedre udnyttelse af ressourcer

Virksomhederne angiver selv en række barrierer, der gør, at de ikke deler overskudskapacitet med andre virksomheder. På baggrund af resultaterne fra DI's Virksomhedspanel vurderes der dog inden for en kortere årrække at være et stort potentiale for, at virksomhederne kan dele mere. På samfundsplan skønnes et potentielt løft i BNP på knap 1,7 mia. kr. og derved et løft i forbrugernes disponible indkomst på godt 1 mia. kr.

På kort sigt løftes BNP med 1,7 mia. kr.

På længere sigt kan potentialet dog sagtens være større, i takt med at den teknologiske udvikling gør det nemmere at omstille og dermed dele overskydende kapitalapparat.

Effekterne ved at virksomhederne i større grad lader andre virksomheder benytte deres overskudskapacitet, er beregnet på REFORM modellen².

SÅDAN HAR VI GJORT

Denne analyses resultater bygger på beregninger foretaget med REFORM modellen. Det er med modellen muligt at tage højde for, at det umiddelbare potentiale for deleøkonomi kan variere på tværs af brancher. Ligeledes kan kapitalapparatet opdeles i henholdsvis maskin- og bygningskapital.

DREAM-gruppen har implementeret et delekapitalapparat i modellen, hvorfor kapitalapparatet i modellen opdeles i kapital, der kan deles og kapital, der ikke kan deles. Derved kan de samfundsøkonomiske effekter af øget deleøkonomi findes ved et stød til modellen ud fra de potentialer, som resultaterne i DI's Virksomhedspanel har vist. For yderligere dokumentation se DREAM's hjemmeside.

¹ Opgørelse fra Innovationlab

² REFORM modellen er udarbejdet og vedligeholdes af DREAM

POTENTIALE FOR MERE DELEØKONOMI

I dag har knap 30 pct. af DI's medlemsvirksomheder overskudskapacitet af maskiner og bygninger. Det er dog kun 26 pct. af denne overskudskapacitet i virksomhederne, der i dag deles med andre virksomheder. Det skyldes ifølge virksomhederne en række barrierer. Nogle af disse barrierer kan dog delvist overvindes ved for eksempel introduktion af ny teknologi og platforme, der synliggør udbud og efterspørgsel af overskudskapacitet. På baggrund heraf vurderes det, at der inden for de kommende år vil være et større potentiale for mere deleøkonomi imellem virksomhederne.

15 pct. af virksomhederne angiver barrierer som mangel på teknologiske platforme, der skaber overblik over efterspørgslen samt mangel på ideer og viden om, hvordan overskudskapaciteten kan udnyttes bedre. Det er barrierer, som den deleøkonomiske forretningsmodel forventes at kunne overvinde.

48 pct. af virksomhederne peger på barrierer som juridiske udfordringer, den geografiske placering samt variationer i overskudskapaciteten. Den teknologiske udvikling og klare juridiske retningslinjer kan dog i de kommende år medvirke til i nogen grad at overkomme disse barrierer og derved øge potentialet for deleøkonomi imellem virksomhederne.

Endelig peger 37 pct. af virksomhederne på barrierer, såsom at de ikke ønsker, at andre bruger deres kapitalapparat, mens andre har begrænset fleksibilitet i forhold til at omstille kapitalapparatet til andet formål og selv vil udnytte det. Det vurderes, at disse barrierer på kort sigt ikke er mulige at overkomme.

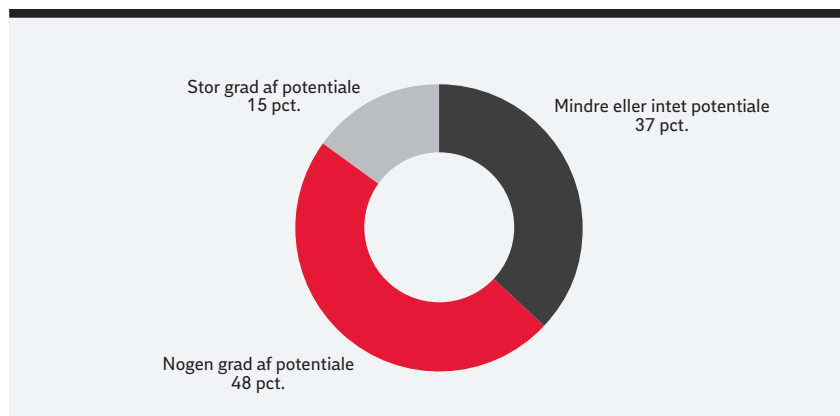
Fuldt potentiale for mere deleøkonomi

Juridiske og geografiske udfordringer

Manglende fleksibilitet mindsker potentialet

Potentiale for mere deleøkonomi

Beskræftigelsesvægtet

- Nuværende mangel på teknologiske platforme eller ideer og viden om, hvordan overskudskapaciteten udnyttes bedre samt ingen barrierer
- Geografiske placering, juridiske forhold, variationer i overskudskapaciteten samt overskudskapacitet, der på nuværende tidspunkt ikke kan omstilles
- Virksomheder ønsker ikke at andre bruger deres kapitalapparat, samt begrænset fleksibilitet i overskudskapaciteten

Anm.:

Virksomhedernes samlede potentiale er vægtet ift. i hvilken grad de enkelte barrierer kan overkommes

Kilde:

DI's Virksomhedspanel – survey blandt 470 medlemsvirksomheder. Afsluttet medio marts 2016

Det vurderes samlet set, at halvdelen af virksomhedernes barrierer inden for en kortere årrække kan overvindes, hvorfor der derved bliver et potentiale for mere deleøkonomi i virksomhederne³.

STØRST POTENTIALE FOR DELING AF MASKINER

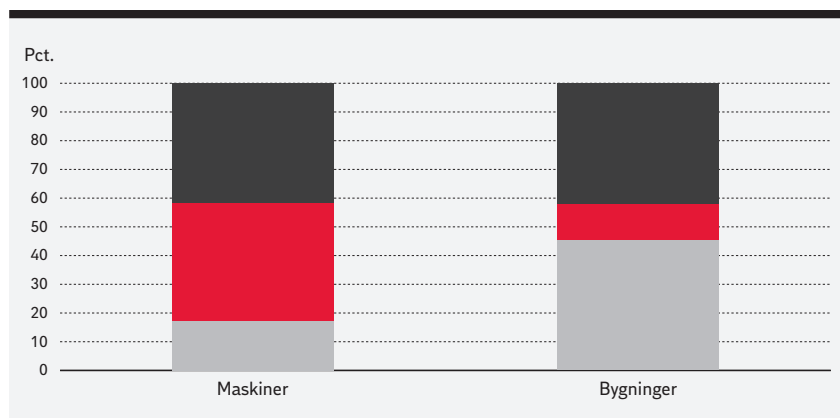
Det vurderes, at potentialet for at udnytte den endnu uudnyttede overskudskapacitet er større for maskiner end bygninger i de kommende år.

At potentialet ikke er større for udnyttelse af bygninger skyldes til dels, at en stor del allerede udnyttes. Det skyldes dog også, at en stor del af virksomhederne har angivet det som en barriere, at de selv vil have muligheden for at udnytte bygningerne. Virksomhederne med overskudskapacitet af maskiner efterspørger i højere grad de teknologiske platforme samt ideer og viden om udnyttelse af overskudskapaciteten, hvorfor der er et større potentiale for at udnytte maskiner.

| Maskiner vil i større grad kunne deles

Overskudskapaciteten i virksomhederne

Beskæftigelsesvægtet

- Overskudskapacitet der ikke kan udnyttes
- Potentiale for udnyttelse
- Udnyttet overskudskapacitet

Kilde:

DI's Virksomhedspanel – survey blandt 470 medlemsvirksomheder. Afsluttet medio marts 2016.

POTENTIALET VARIERER MELLEM BRANCHER

I maskinindustrien er der allerede en række virksomheder, der lader andre benytte deres overskudskapacitet og inden for en kortere årrække vurderes der at være et stort potentiale for, at overskudskapaciteten i branchen kan udnyttes mere. Det skyldes blandt andet, at variation i overskudskapaciteten ses som en barriere for virksomhederne i bran-

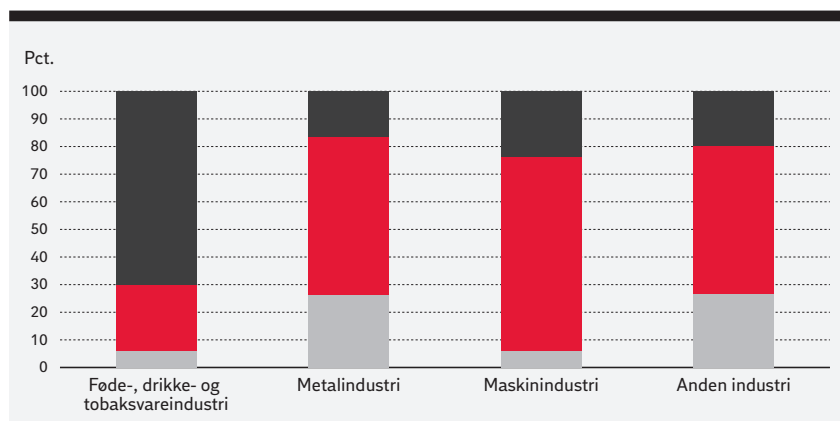
| Stort potentiale i maskinindustrien

³ Virksomhedernes samlede potentiale er et vægtet gennemsnit af i hvilken grad, virksomhederne kan overkomme deres barrierer. Virksomheder med barrierer, der har stor grad af potentiale for at kunne overkommes er derfor vægtet højere end virksomheder med barrierer, der kun har nogen grad af potentiale.

chen, men de teknologiske platforme vil kunne gøre det nemmere også at dele varierende overskudskapacitet. I metalindustrien og i anden industri er der ligeledes et stort potentiale for deleøkonomi.

Overskudskapaciteten i industrien

Beskæftigelsesvægtet

- Overskudskapacitet der ikke kan udnyttes
- Potentiale for udnyttelse
- Udnyttet overskudskapacitet

Kilde:

DI's Virksomhedspanel – survey blandt 470 medlemsvirksomheder. Afsluttet medio marts 2016.

I føde-, drikke- og tobaksvarerindustrien lader kun seks pct. af virksomhederne andre virksomheder benytte deres overskudskapacitet. Potentialet for at dele er ligeledes lavt, hvilket kan skyldes, at fødevarerindustrien stilles over for større krav fra myndighederne (eksempelvis til hygiejne), som gør det vanskeligt for virksomhederne at lade andre udnytte deres overskudskapacitet. I hvert fald vil langt de fleste virksomheder i branchen ikke have, at andre benytter deres kapitalapparat, hvilket er en barriere, der er svær at overkomme.

| Svært at dele i fødevarerindustrien

VELSTANDEN VIL STIGE MED MERE DELEØKONOMI

Igennem beregninger foretaget med REFORM-modellen kan de samfundsøkonomiske effekter af det umiddelbare potentiale for øget deleøkonomi imellem virksomheder opgøres.

Hvis virksomhederne i højere grad kan udnytte andre virksomheders kapitalapparat, slipper de for selv at investere i dyrt kapitalapparat. Derfor falder investeringerne. Det betyder dog også, at det bliver billigere for virksomhederne at producere deres varer, hvilket giver en bedre konkurrenceevne og dermed mere eksport.

| Privat forbrug og eksport vil stige ...

Med en større udbredelse af deleøkonomi blandt virksomhederne udnyttes kapitalapparatet mere intensivt, og dermed løftes produktiviteten. Løftet i produktiviteten forbedrer virksomhedernes overskud og produktion. Samlet set skønnes BNP at blive forøget med knap 1,7 mia. kr.

Løftet i produktiviteten medfører samtidig højere lønninger. Konkret skønnes den disponible indkomst at kunne stige med 1,1 mia. kr. Når forbrugerne får flere penge mellem hænderne, stiger privatforbruget.

Da potentialet inden for de kommende år er størst for maskiner, vil langt hovedparten af velstandsløftet komme fra at dele flere maskiner, mens kun en lille del vil komme fra større deling af bygninger.

Der vil med deleøkonomien på længere sigt være mulighed for at øge velstanden yderligere. Den deleøkonomiske forretningsmodel kan på længere sigt udbredes mere dels som følge af, at virksomhederne stadig ligger inde med overskudskapacitet, men også grundet ny teknologi, som 3D-printere og robotter. Det vil kunne sænke transaktionsomkostningerne ved at dele og gøre det nemmere for virksomhederne at dele. Det vil på længere sigt kunne få flere virksomheder til at stille ledig kapacitet til rådighed. Der kan derfor i fremtiden sagtens være et endnu større potentiale for deleøkonomi end beregningerne oven for viser.

Effekten af mere deleøkonomi imellem virksomhederne

Løbende priser, mia. kr.

	Absolut mia. kr.	Pct.
BNP	1,67	0,11
– Privat forbrug	1,49	0,19
– Investeringer	-0,92	-0,07
– Eksport	0,81	0,10
BVT	1,39	0,10
Disponibel indkomst	1,05	0,19

| Løft i BNP på knap 1,7 mia. kr. ...

| ... og godt 1 mia. kr. ekstra i disponibel indkomst

Kilde:

DI på baggrund af DREAM, REFORM-model

DELEØKONOMIEN DE KOMMENDE ÅR

Deleøkonomiske platforme kan sænke transaktionsomkostningerne, fordi de kobler udbydere og købere af en ydelse med hinanden og reducerer blandt andet risiko og besvær ved transaktionen igennem betalingsformidling og ratingsystemer. Det kan få flere virksomheder til at stille ledig kapacitet til rådighed for andre virksomheder eller låne kapital af andre virksomheder. Med den større udbredelse af deleøkonomien og nye tek-

| Flere deleøkonomiske virksomheder i fremtiden

nologiske platforme kan der med tiden også komme flere virksomheder, hvor deres forretningsmodel bygger på den deleøkonomiske tankegang.

Et eksempel på en sådan virksomhed ses i dag med 3D-printere, hvor man igennem den hollandske web-plattform 3dHubs kan booke sig ind på en 3D-printer. I Danmark er der i skrivende stund 103 printere registreret. Virksomheden 3D Hubs fungerer som en slags maskinstation, hvor virksomheder og forbrugere nemt kan finde den nærmeste 3D-printer og booke produktionstid. Med andre ord har man gjort udbuddet af 3D-printere synligt for alle.

3D-printere baner vejen for deling af maskiner

I USA har man fået TechShop, der bygger på samme tanketank som fitnesscentre, hvor man via medlemskab kan få adgang til dyrt træningsudstyr. Hos TechShop kan virksomheder via et abonnement på omkring 1.000 kr. om måneden få adgang til dyrt produktionsudstyr.

Det er muligt, at man vil se en lignende udvikling for andre maskiner eller anden form for overskudskapacitet. I det tilfælde, at eksempelvis virksomhedernes maskiner kan omstilles til anden produktion, kan der være potentiale for, at de via en teknologisk platform vil kunne udleje større dele af deres overskudskapacitet.

... og lignende kan ske for anden overskudskapacitet

I det lys er det meget sandsynligt, at deleøkonomien blandt virksomhederne også i fremtiden vil udbredes.

SAMFUND, VIDEN OG HOLDNINGER

Dansk erhvervsliv er en vigtig del af det danske samfund. Politikere, organisationer og befolkningen forventer, at virksomhederne bidrager til en bæredygtig udvikling af Danmark som velfærdssamfund. Derfor prioriterer DI dialog med alle interesserede om rammerne for erhvervslivets bidrag til vækst og velstand.

Vær med i debatten på dibusiness.dk